

67 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ДРУМЕВ“ - СОФИЯ

Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в 67 ОУ „Васил Друмев“ посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества

Въведение

Механизмът е разработен на базата на: Механизъм за действие и Алгоритъм към него в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция, утвърден със Заповед № РД 09-3543/ 01.11.2023 г. на проф. Галин Цоков, министър на образованието и науката; Национална стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.); Национална програма за превенция на употребата на наркотични вещества в училищна среда „Кодово име „Живот“ 5.-7. Клас и е съобразен със спецификата на 67 ОУ.

I Цел

Документът има за цел да очертае рамките на механизъм за предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества в ОУ „Васил Друмев“. Въвеждането на Механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище се налага от разбирането, че реален напредък в борбата с това негативно явление в училище може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани алгоритми и отговорности за действие.

Задължение на всички служители в ОУ „Васил Друмев“ е да работят съгласувано за постигането на целите.

1. Информираност

В областта на предотвратяването на употребата и злоупотреба на подрастващите с наркотични вещества от особена важност е превенцията. Важно е да се осигури информация на подрастващите за вредите от употребата на наркотични вещества и последствията, които те могат да имат върху здравето, ученето и бъдещето на ученика.

Предвижда се провеждането на :

- Лекции на педагогическите специалисти за новите дизайнерски дроги и наркотични вещества,
- Информирание на родителите чрез електронния дневник за опасностите и големият риск от употреба, злоупотреба и разпространението на наркотични вещества при подрастващите.

Това се осъществява чрез провеждане на информационни кампании, провеждане на уроци, насочени към превенция на наркотиците, организиране на дискусии и семинари и др.

67 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ" - СОФИЯ

Необходимо е да се подчертае опасността от новите дизайнерски дроги и наркотични вещества, които причиняват трайни щети върху психиката на личността, а в доста чести случаи водят и до летален изход.

Едни от най-разпространените наркотични вещества в Р България са марихуаната и синтетичните наркотични вещества – амфетамини, но в последните години навлязоха райски газ и комбинирани наркотични субстанции.

При интерпретиране на темата за употребата и злоупотребата с психоактивни вещества в контекста на новите вещества, които се разпространяват, не стои въпросът за пристрастяването, а за трайни и продължителни увреждания и загуба на живот.

2. Разпознаване на случаи на употреба на наркотични вещества от ученици и подрастващи и реакция в такива ситуации

Разпознаването на случаи на употреба на наркотични вещества от ученици и подрастващи е от съществено значение за предприемане на подходящи мерки и предоставяне на помощ. Тук са представени някои признаци, които могат да помогнат при разпознаването на такива случаи:

- **Физически промени:**
Употребата на наркотични вещества може да предизвика физически промени при учениците и подрастващите. Това може да включва необичайни покачвания или загуби на тегло, красноречие, необичайно разширени или стеснени зеници, осезаеми промени във външния вид (кожни проблеми, negliжирана визия и пр.).
- **Промени в поведението и настроението:**
Учениците и подрастващите, които употребяват наркотични вещества, често проявяват промени в поведението и настроението си. Това може да включва изолация, намалена учебна успеваемост, нередовно посещаване на училище, промени във връзките със семейството и приятелите, агресивност, раздразнителност, депресия или еуфория.
- **Финансови проблеми:**
При употребяващите наркотични вещества често възникват финансови проблеми. Те може да се опитват да събират пари по необичаен начин или да проявяват необяснимо поведение на недостиг на средства.
- **Пропуски и незадоволителни резултати в училище:**
Употребата на наркотични вещества може да доведе до нередовно посещаване на училище, пропуски на уроци или незадоволителни резултати в учебните постижения. Необходимо е да се отбележи, че е от значение да се наблюдават повече от един от посочените признаци и да се подходи внимателно към събиране на допълнителна информация посредством разговор с ученика, да се привлече психолог в училище при изясняване на възникналата хипотеза, да се проведе разговор със съученици на ученика и др., преди да се предприемат следващите стъпки.

II Реакции на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на разпространение на наркотични вещества.

1. Уведомяване на директора на училището.

67 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ" - СОФИЯ

Педагогическите специалисти и непедagogическият персонал имат важна роля при констатиране на разпространение на наркотични вещества в училище.

Реакции и мерки, които да бъдат предприети:

- **Сигнализиране:**

Педагогическите специалисти или непедagogическият персонал са длъжни да сигнализират на отговорните лица в училището – директора, заместник-директорите или психолог бъде предаден възможно най-скоро след узнаването, за да се предприемат подходящи мерки. След получаването на сигнала, заместник-директорите и педагогическия съветник са длъжни незабавно да информират директора на училището.

- **Документиране на случая:**

Необходимо е да се документират всички подробности относно констатирания случай на разпространение на наркотични вещества. Това включва датата, часа и местоположението на инцидента, имената на засегнатите ученици, името на учителя или служителя, констатирал разпространението, и всички други важни факти.

Отговорно лице за документиране и съхраняване на информацията: председател на Училищния координационен съвет.

Място за съхранение на документацията: кабинет на директора

Процедура по документиране: председателят на УКС съставя протокол, към който прилага сведенията, подписани от лицето, констатирало разпространението на наркотични вещества.

- **Спазване на процедури:**

Педагогическите специалисти и непедagogическият персонал са длъжни да спазват процедурите, установени от училищното ръководство, за реагиране на случаи на разпространение на наркотични вещества. Това включва изолиране на засегнатите ученици и сигнализиране на отговорните лица в училището.

При установяване на лица, разпространяващи наркотични вещества в образователната институция, от педагогически специалист или член на непедagogическия персонал, следва уведомяване на служител на МВР, което се извършва от директора на 67 ОУ „Васил Друмев“ по избран от него начин, в зависимост от конкретната ситуация:

- Позвъняване на телефонен номер 112, общ европейски телефон за спешни повиквания;
- Уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР;
- Уведомяване на полицейски инспектор или разузнавач, отговарящи за района на образователната институция;
- Подаване на сигнал на електронен пощенски адрес на МВР.

При случай на разпространение и употреба на наркотични вещества директорът създава екип за взаимодействие с отговорните институции и при необходимост изготвя план за подкрепа на засегнатия ученик или план за превенция с цел предпазване на останалите ученици от употреба и злоупотреба с наркотични вещества.

Екипът е мултидисциплинарен и включва представител на отдела за закрила на детето в дирекция „Социално подпомагане“, на районното управление на полицията (РУП), на регионалното управление на образованието (РУО), на общинския съвет по наркотичните вещества (ОбСНВ).

2. Взаимодействие на училищното ръководство със здравните служби в случай на употреба на наркотични вещества.

В случай на употреба на наркотични вещества в училище взаимодействието между училищните органи и здравните служби е от изключителна важност.

Аспекти на взаимодействието със здравните служби:

67 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ" - СОФИЯ

- **Идентификация и сигнализиране:**

Педагогическите съветници се обучават относно разпознаване на признаците на употреба на наркотични вещества от учениците. При установяване на такива признаци психолог в ОУ „Васил Друмев“ задължително уведомява директора на училището, който от своя страна сигнализира здравните служби.

- **Сътрудничество със здравните служби:**

Ръководните органи на училището си сътрудничат със здравните служби, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които употребяват наркотични вещества. Това включва консултации със специалисти, предоставяне на информация и обучение на учители и персонал, както и създаване на програми за превенция и рехабилитация.

- **Планиране на дейности:**

- Информационна кампания сред учениците и родителите за вредата от употребата на наркотици.
- На учениците са предоставени брошури, „Съвети за тийнейджъри“, изясняващи последствията, които причиняват наркотиците.
- Водене на интерактивни упражнения от педагогически специалисти.
- Наркотиците – тихият убиец” – лекция; „Наркоманите-рискова група за заразяване със СПИН” – лекция; „Наркотици и престъпност” – лекция; „Наркотици и рисковото поведение”- лекция; „Мога да бъда щастлив и без дрога” – лекция; „Превенцията е по-добра от лечението” – лекция; Лекции да се проведат в ЧК в раздел здравно образование.
- „Загубване на човешкото у човека наркоман” – конкурс за постер; „Зависимостите” – изготвяне на табла от учениците;
- Алкохолът вид наркомания – изготвяне на постери и презентация от ученици; и други.
- Извънкласната дейност е успешна форма за осмисляне на свободното време и изграждане на среда на доверие между учители и ученици. Обединенията по интереси провокират мислене, самостоятелност и формиране на умения.

- **Обмен на информация:**

Училищното ръководство и здравните служби определят механизми за обмен на информация относно случаи на употреба на наркотични вещества в училище с оглед по-добро разбиране на проблема и вземане на подходящи мерки за неговото решаване. Указания за обмен на информация:

- директорът подава сигнал до здравните служби и до служител на МВР по избран от него начин, в зависимост от конкретната ситуация: позвъняване на телефонен номер 112, общ европейски телефон за спешни повиквания; уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР и в най-близката здравна служба; уведомяване на полицейски инспектор или разузнавач, отговарящи за района на образователната институция и на лицето, завеждащо медицинската служба в училище.
- създаденият от директора Екип за взаимодействие с отговорните институции го информира за работата си по конкретния случай на констатирана употреба;
- директорът обменя сведения със здравните служби или определя член на екипа за лице за контакти.

- **Подкрепа на засегнатите ученици:**

Ръководните органи на училището, Екипа за взаимодействие с отговорните институции и здравните служби работят заедно, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които са засегнати от употреба на наркотични вещества. Това включва психологическа подкрепа, консултации със специалисти и участие в програми за рехабилитация.

3. Взаимодействието между училищните власти и здравните служби е от съществено значение за предотвратяване на употребата на наркотични вещества сред учениците и за осигуряване на подходяща помощ на засегнатите лица.

Взаимодействие на учениците с училищното ръководство и отговорните институции в случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.

Необходимо е да бъдат осигурени административни възможности учениците да сигнализират в случай, че станат свидетели на разпространение или употреба на наркотични вещества или ако са били принуждавани или склонявани да закупват наркотици от свои съученици или лица в или извън училище. Това включва:

- **Информирание на училищното ръководство:**
Учениците се обръщат към училищното ръководство – директор или заместник-директори, и го информират за ситуацията с разпространение или употреба на наркотични вещества, на която са станали свидетели.
- **Информирание на училищния психолог:**
Директорът информира психолог за постъпил от ученици сигнал за разпространение и употреба на наркотични вещества. Учениците имат право да се консултират с Психолог. Този специалист може да предложи подходящи решения и да предостави подкрепа както на засегнатия ученик/ученици, така и на учениците, които съобщават за случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.
- **Създаване на условия за подаване на анонимни сигнали:**
 - Училищното ръководство осигурява възможности в училището за анонимно съобщаване от учениците на информация за употреба на наркотици или разпространение на наркотици. Това се осъществява посредством телефонната линия на училището № 028223621 или чрез електронно подаване на сигнал на имейл на училището – info-2204067@edu.mon.bg. , 67vasildrumev@gmail.com
 - Задължения на лицето, приело сигнала: незабавно уведомява директора на училището.
 - Определените подходи за съобщаване са избрани за осигуряване на максимално ниво на конфиденциалност и запазване на анонимността на учениците.
- **Информирание на учениците за възможности да се обръщат и директно към органите на реда:**
 - Ръководството на училището осигурява условия учениците да бъдат информирани за възможностите да се обръщат и директно към органите на реда, в случай че ученик се почувства сериозно застрашен от ситуации на принуждаване или склоняване да закупува наркотици от свои съученици или лица в или извън училище или стане свидетел на такава ситуация. Органите на реда разполагат със специализирани екипи и ресурси, които да помогнат в борбата с употребата на наркотици в училищната общност.
 - Механизъм за информирание на учениците:
чрез информационни табели с тел. номер на Националната телефонна линия за деца 116 111, поставени на видно място във фойетата на всеки етаж на училището; в час на класа.
Важно е да се знае, че възрастова особеност на подрастващите тийнейджъри, когато най-често се случва първият досег с наркотични вещества, е характерна със стремежа да се експериментира, но същевременно подрастващите се страхуват за себе си, усещат, че имат по-ниска волева устойчивост да устояват на натиска на връстници, които могат да ги тласкат към рисково поведение, и са по-склонни да се доверят на възрастен от училище, авторитет за тях, отколкото да споделят в семейната среда. В този смисъл педагогическите специалисти следва да се стремят да изградят отношения на доверие с подрастващите и да приемат всеки постъпил от тях сигнал с необходимата сериозност.
 - Комуникация с родителите в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от децата им.

67 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ" - СОФИЯ

4. Комуникацията с родителите от страна на училището като институция е от съществено значение в случай на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от учениците.

Аспекти на комуникацията с родителите:

- **Информирание:**
 - Класните ръководители са длъжни да запознаят родителите, срещу подпис, с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.
 - Ръководството на училището информира родителите за случаи на установена употреба или разпространение на наркотични вещества от децата им в училището. Тази информация се предоставя възможно най-скоро, за да се осигури разбиране за сериозността на проблема.
- **Открита комуникация:**

Необходимо е да се поддържа открита и прозрачна комуникация с родителите. Трябва да се предоставят ясни и точни детайли относно случая, включително мерките, които са взети от училището и здравните служби. Родителите се информират за възможностите за подкрепа и помощ, които са налични.
- **Индивидуален подход:**

Всеки случай се разглежда индивидуално, като се вземат предвид нуждите и специфичните обстоятелства на детето и неговото семейство. Родителите се канят на среща с ръководството на училището и представители на здравните служби, за да обсъдят възможния подход и действия.
- **Предоставяне на ресурси и подкрепа:**

Родителите се информират от училищното ръководство за наличните ресурси и програми за подкрепа на децата, които са засегнати от употребата на наркотични вещества. Това включва консултации с психолог в училище, преминал обучение по Националната програма за превенция на употребата на наркотични вещества в училищна среда „Кодово име „Живот“; консултации със специалисти; участие в рехабилитационни програми или други форми на помощ, в зависимост от конкретния случай.
- **Сътрудничество и последователност:**
 - Необходимо е да се установи сътрудничество между училищните органи и родителите в решаването на проблема с употребата на наркотични вещества. Това изисква съвместна работа, за да се осигури последователност в мерките и подкрепата, предоставяни на засегнатите ученици.
 - Комуникацията с родителите е от решаващо значение за решаването на проблема с употребата на наркотични вещества в училище. Тя трябва да бъде информативна, открита и съдържателна, с акцент върху подкрепата и ресурсите, налични за засегнатите ученици и техните родители.
 - Всеки месец запознаване на родители с предприетите мерки и проведените мероприятия.

Директор

